

directie Leefmilieu
dienst Milieubeleidsplanning, -ondersteuning en Natuurontwikkeling

dossiernummer:
1905065

Verslag aan de Provincieraad

betreft

Natuurbeleid

Reglement betreffende de subsidiëring van erkende terreinbeherende natuurverenigingen voor de aankoop van natuurgebieden en/of van gronden in functie van natuurontwikkeling

bevoegde gedeputeerde Riet Gillis

Mevrouwen en mijne Heren,

Het is ondertussen genoegzaam bekend dat de soortenrijkdom van plant en dier (biodiversiteit) zich momenteel in een crisissituatie bevindt en steeds verder onder druk komt te staan.

Vele soorten dreigen op korte en langere termijn te verdwijnen of zijn reeds in bepaalde regio's verdwenen, niet alleen in Vlaanderen maar even zeer op Europees en mondiaal vlak.

Voor sommige soorten is er goed nieuws te melden, bijvoorbeeld voor de otter en de bever maar voor een veelvoud van soorten gaat het veel minder goed, nemen in omvang sterk af of verdwijnen aan een gestaag tempo.

Denken we bijv. aan de zang- en akkervogels, de insecten (met de bijen en vlinders op kop) en vele plantensoorten met specifieke groeivereisten. Resultaat: de rode lijst van bedreigde en kwetsbare soorten wordt ieder jaar langer en langer.

Het is evenwel nog niet helemaal onomkeerbaar: de achteruitgang van de biodiversiteit kan worden afgeremd en voor een deel worden teruggedraaid indien voldaan wordt aan een aantal vereisten.

Dit zijn in grote lijnen de volgende:

1. bestaande natuurkernen dienen voldoende omvangrijk te zijn zodat ze beter weerstand kunnen bieden aan externe stressfactoren en op ecosysteemniveau kunnen functioneren. In het kader van de klimaatverandering is o.a. verdroging een cruciale stressfactor;
2. de natuurkernen dienen zo veel mogelijk op een kwalitatieve manier met elkaar verbonden te worden door natuurverbingsgebieden of -zones met dezelfde biotoopvereisten;
3. zorg voor een algemene goede basiskwaliteit in het omgevende landschap. Hierbij is het behoud en herstel van het zogenoemde blauwgroene netwerk (= waterwegennet en netwerk aan kleine

landschapselementen) van groot belang maar ook in stedelijk en agrarisch gebied zijn inspanningen zeer waardevol;

4. realiseer soortgerichte acties specifiek voor deze soorten die hoge eisen stellen aan hun leefomgeving;

In het kader van het provinciaal klimaatactieplan wordt onder meer de nadruk gelegd op het belang van natuur en biodiversiteit als intrinsieke waarde maar ook onder de noemer “ecosysteemdiensten”. Letterlijk vertaald zijn dit de diensten (lees “direct nut”) die ecosystemen aan de mens verschaffen.

Allerlei aspecten zoals natuurlijke plaagbestrijding, ontwikkeling van vruchtbare bodems, erosiebestrijding, bestuiving van gewassen, bescherming tegen overstromingsgevaar, hittestressbestrijding maar ook zaken zoals gezondheid en welzijn, een aangename wandel- sport- en leefomgeving enz. staan in dit verband centraal.

Met andere woorden: natuur is belangrijk voor de mens en soorten en biotopen verdienen bijgevolg meer dan ooit de volle ondersteuning voor een duurzaam behoud en herstel. Vele soorten zijn ook echte indicatoren voor een gezonde leefomgeving.

Dit kan alleen maar worden gerealiseerd indien alle overheidsinstanties, iedere burger en alle sectoren hieraan meewerken.

Zo ook de diverse middenveldorganisaties waarvan de (lokale) natuurorganisaties voor wat onder meer de uitbouw van de natuurkernen (natuurresevaten) betreft, belangrijke spelers en partners zijn.

Voor onze provincie gaat het hierbij om de natuurvereniging Natuurpunt vzw die actief is over de gehele provincie alsook de iets meer lokale natuurvereniging vzw Durme uit het Waasland.

Beide verenigingen hebben reeds veel ervaring in het beheer en ontwikkeling en openstelling van waardevolle natuurgebieden.

Deze verenigingen bouwen belangrijke natuurkernen uit en schenken ook veel aandacht aan het natuureducatieve en natuurrecreatieve aspect: de natuurgebieden worden toegankelijk gesteld voor elke burger maar wel op een zodanige manier dat de natuur op zich niet wordt geschaad.

Voor de uitbouw van deze natuurkernen is grondverwerving belangrijk omdat dit een grote garantie biedt op een langdurig natuurbeheer, -herstel of natuurontwikkeling.

Dit kan alleen maar mits financiële ondersteuning. Het Vlaams Gewest is hierbij de belangrijkste partner maar ook diverse gemeenten en provincies kunnen belangrijke bijkomende financiële ondersteuning bieden.

Ons provinciaal bestuur beschikte zowat een decennium geleden reeds over een subsidiereglement voor de verwerving van natuurgebieden door natuurverenigingen maar de middelen hiervoor werden op een bepaald moment geheroriënteerd en ingezet op soortenbescherming.

Thans werd in het recente bestuursakkoord gesteld dat natuurverenigingen weer kunnen rekenen op provinciale ondersteuning voor de uitbouw van (toegankelijke) natuureservaten.

Hiervoor werd een nieuw subsidiereglement opgemaakt waarvan de belangrijkste elementen de volgende zijn:

- een subsidie van 20% van het totale aankoopbedrag;
- een subsidie van 50% voor aankopen die de provinciale klimaatdoelstellingen (koolstofsinks bosuitbreiding, ontwikkeling waterrijk gebied, ontwikkeling soortenrijk permanent grasland,...) helpen realiseren;
- stroomlijning naar de bestaande waardevolle of potentieel waardevolle (natuur)gebieden;
- geen aankopen in het herbevestigd agrarisch gebied tenzij het gaat om percelen met actueel hoge natuurwaarden (biologisch waardevol of zeer waardevol);
- prioritering voor de soorten en biotopen van provinciaal belang;

Het besluit betreffende de subsidiëring van natuurverenigingen voor de aankoop van natuurgebieden wordt hierbij aan de provincieraad ter goedkeuring voorgelegd.

Gent, 05 december 2019

namens de Deputatie:

De provinciegriffier,
(get.) Albert De Smet

De bevoegde gedeputeerde,
(get.) Riet Gillis